

Riktlinjer för antagning av elever via "fri kvot" vid Danderyds gymnasium

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Processägare	Styrdokumentsnummer
UN 2024/0410	2024-12-11 § 77	Utbildningsnämnden	Administrativ chef	DK 2024:48

Dokumentets syfte

Dokumentet innehåller riktlinjer för att förtydliga hanteringen av antagning av elever via urvalsgrupp "fri kvot" vid Danderyds gymnasium.

Dokumentet gäller för

Danderyds gymnasium.

Innehållsförteckning

Bakgrund – vad är ”fri kvot”?	3
”Fri kvot” – särskilda omständigheter.....	3
”Fri kvot” – utländska betyg.....	4
Behörighetskrav för ansökan via ”fri kvot”	4
Hur många elever får antas via ”fri kvot”?	5
Hantering av ansökningar via ”fri kvot”	5

Bakgrund – vad är ”fri kvot”?

”Fri kvot” är ett mycket begränsat antal platser på en gymnasieutbildning som sätts åt sidan för två olika elevgrupper – elever som åberopar ”särskilda omständigheter” och elever med ”utländska betyg”. Enligt gymnasieförordningen (2010:2039) 7 kap. 3 § ska vissa platser avsättas för dessa elever, så att de får möjlighet att komma in på gymnasiet trots att deras betyg inte fullt ut motsvarar det meritvärde som i normala fall krävs vid antagningen. Syftet är här att den fria kvoten ska ge elever, vars betyg har påverkats av tillfälliga och externa faktorer, en rättvis chans att fortsätta sin utbildning.

Noterbart för de båda undergrupperna inom ”fri kvot” är att antagning inom ”fri kvot” avgörs genom en helhetsbedömning av elevens samlade meriter och eventuella särskilda skäl. Det är alltså en fråga om en fri bedömning och inte en antagning grundad på poäng.

En annan viktig skillnad i antagningsprocessen för ”fri kvot” gentemot det normala antagningsförfarandet är att det vid ansökan i urvalgruppen ”fri kvot” inte görs någon preliminär antagning i Indra¹ utan antagningsförloppet hanteras som en hel antagning och avslutas i Indra vid slutantagningen.

”Fri kvot” – särskilda omständigheter

Vid ”särskilda omständigheter” handlar det om elever som av olika skäl, såsom *medicinska* eller *sociala skäl*, har haft en försämrad studieförmåga och därför inte har kunnat uppnå de betyg som normalt krävs för antagning. Gymnasieantagningen Storsthlm, i vilken Danderyds kommun deltar, anför följande om medicinska skäl och sociala skäl:

Medicinska skäl

Om elevens studieförmåga tillfälligt försämrats på grund av sjukdom eller skada kan medicinska skäl föreligga. Skälen kan intygas av behandlande läkare. Av intyget kan det framgå hur länge skälen förelagat, aktuell diagnos, eventuell behandling samt på vilket sätt sjukdomen/skadan påverkat betygen negativt. Diagnoser i sig betraktas inte som medicinska skäl om de inte är av tillfällig eller övergående karaktär.

Sociala skäl

Om elevens studieförmåga tillfälligt försämrats på grund av egen problematik eller förhållanden i familjen, i släkten eller hos närstående (till exempel sjukdom, separation, missbruk, trauma) kan sociala skäl föreligga. Skälen kan styrkas med intyg från socialsekreterare, skolkurator,

¹ Indra är det gemensamma systemstöd som samtliga kommuner anslutning till Storsthlm's gymnasieantagning använder.

behandlingsansvarig personal eller motsvarande. I intyget kan det framgå hur länge sociala skäl förelegat, eventuell behandling/stödinsats och på vilket sätt angiven problematik påverkat betygen negativt.²

Värt att understryka är att Gymnasieantagningen Storsthlm också anför att det som åberopas inom kategorin ”särskilda omständigheter” (se ovan) ska vara starka medicinska eller sociala skäl, så som långvarig sjukdom eller sociala situationer i skolan.

Vidare bör det framhållas att trots att eleven söker plats via ”fri kvot”, särskilda omständigheter, måste eleven uppfylla de behörighetskrav som gäller för sökt utbildning (se nedan).

”Fri kvot” – utländska betyg

Skollagen (2010:800) stipulerar att utländska betyg inte kan jämföras med den svenska grundskolans betyg. Det innebär i sak att elever med utländska betyg inte kan konkurrera med sina betygspoäng som elever från den svenska grundskolan gör. Enligt gymnasieförordningen ska därför ett begränsat antal platser (”fri kvot”) avsättas för dem som kommer från skolenheter vilkas betyg inte kan jämföras med betyg från svenska grundskolan.

För det fall att ”utlandssvenska elever” (se definition nedan) söker plats och blir antagna via urvalsgrund fri kvot ska antalet platser utökas i motsvarande utsträckning, det vill säga om två utlandssvenska elever antas via urvalsgrund fri kvot ska två extra platser adderas i urvalsgruppen. Skollagen 29 kap. 7 § definierar utlandssvenska elever på följande vis: ”Med utlandssvensk elev avses i denna lag en elev vars vårdnadshavare stadigvarande vistas i utlandet och av vilka minst en är svensk medborgare”.³ Utlandssvenska elever får inte uppta platser via urvalsgrund fri kvot på bekostnad av andra elever med utländska betyg.

Behörighetskrav för ansökan via ”fri kvot”

Följande behörighetskrav måste vara uppfyllda för att eleven ska kunna söka plats via ”fri kvot”:

- Eleven måste ha betyg från avslutad grundskola eller motsvarande.
- Eleven måste ha ett slutbetyg i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik.
- Eleven måste uppfylla behörighetskrav för respektive sökt nationella program.

² <https://gymnasieantagningen.storsthlm.se/personal/ansokan-antagning/antagningsunderlag/fri-kvot-sarskilda-omstandigheter/>

³ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att också annan ska anses som utlandssvensk elev, skollagen (2010:800) 29 kap. 7 §.

Hur många elever får antas via ”fri kvot”?

Max 2 procent av de antagna eleverna vid Danderyds gymnasium får antas via urvalsgrund ”fri kvot”. Notera att de 2 procenten omfattar elever antagna på såväl ”särskilda omständigheter” som ”utländska betyg”⁴.

Notera att ansökan via urvalsgrund fri kvot inte är möjlig efter den 30:e juni varje år då gymnasieantagningen stänger.

Hantering av ansökningar via ”fri kvot”

Handläggningen av ansökningar till Danderyds gymnasium via ”fri kvot” genomförs i tre steg och på följande vis:

Steg 1 – kontroll av ansökningars giltighet

I samband med att gymnasieantagningen stänger görs ett första urval av samtliga inkomna ansökningar inom ”fri kvot”. En tjänsteman på bildningsförvaltningen går genom samtliga ansökningar i Indra och kontrollerar om:

- dokumentationen är korrekt och fullständig,
- eleven är behörig till det nationella programmet som eleven har sökt,
- om de anförda skälen för ”fri kvot” är överensstämmande med vad som anføres i 7 kap. 3 § gymnasieförordningen och,
- om de anförda skälen är tillräckligt starka.

När denna kontroll är genomförd så skickas kompletta ansökningar vidare till steg 2.

Steg 2 – urval och beslut om antagning via ”fri kvot”

Steg 2 i urvalsprocessen genomförs av en beredningsgrupp. Arbetet påbörjas i samband med sista dagen för uppladdning av blanketter om särskilda omständigheter i Indra.

Beredningsgruppen består av en eller två utbildningshandläggare, en elevstödssamordnare, en eller flera representanter från Danderyds gymnasiums ledningsgrupp, elevhälsoteamets chef och skolchef. För de fall att någon tjänsteman uteblir är gruppen ändå beslutsför under förutsättning att representant från Danderyds gymnasium ledningsgrupp och minst en utbildningshandläggare deltar. Beslutsfattare är rektor eller av rektor utsedd representant från Danderyds gymnasium.

Det som är vägledande för urval och beslut om antagning via fria kvot är ”elevens förmåga, att givet rådande omständigheter, klara studierna på det sökta programmet”. För att kunna utvärdera elevens möjligheter att klara studierna behöver beredningsgruppen utgå från följande:

⁴ Notera att för det fall att ”utlandssvenska elever” (se definition ovan) söker plats och blir antagna via urvalsgrund fri kvot ska antalet platser utökas i motsvarande utsträckning.

- I vilken utsträckning har elevens sociala och/eller medicinska skäl påverkat elevens studieresultat negativt, det vill säga hur hade eleven sannolikt klarat av skolgången om hen inte hade haft sociala och/eller medicinska skäl att anföra. För att kunna avgöra detta kan tidigare skola och ansvarig lärare kontaktas och/eller tidigare betygsdokument studeras.
- I vilken utsträckning är elevens anförda skäl avhjälpna och/eller har eleven funnit strategier för att framgent hantera de sociala och/eller medicinska skäl som historiskt har påverkat skolgången negativt. Här kan exempelvis läkare, psykolog, kurator, socialsekreterare, behandlingsassistent, lärare, studie- och yrkesvägledare eller annan lämplig profession konsulteras.
- Elevens frånvarostatistik och tidigare skolresultat.
- Elevens intresse och motivation att fullfölja programmet

Skolledningen för Danderyds gymnasium sparar ansökningar med innehållande dokumentation och gallrar dessa ett år senare i samband med nästa års handläggning av ansökningar via urvalsgrund ”fri kvot”.

Steg 3 – Besked till sökande

Beslut om antagning på ”fri kvot” fattas inte till den preliminära antagningen utan först till den slutliga antagningen.

Status för ”fri kvot” visas i elevkortets flik ”fri kvot”. Eleven meddelas om antagning vid slutantagningen genom att logga in i Indra. Behörig sökande som inte blir antagen i ”fri kvot” prövas på sitt meritvärde.

Beslut om prövning i ”fri kvot” kan ej överklagas.